

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob sobotah. Zjutraj izdaje ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . . . 2.00, izven Avstrije 1.40; za tri mesece . . . 5.00, . . . 4.00; za pol leta . . . 10.00, . . . 8.00; za vse leto . . . 20.00, . . . 16.00.
Na naročbe brez priložne naročilnice se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdaje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašati se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje preostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditelstvu: ulica Caserina št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilno, reklamacijske in oglasne sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

V edinosti je moč!

Hohenwartov klub in Slovenci.

Polemizirajo nedavno z nemškimi glasilom onih slovenskih poslancev, ki so po zasnutju bivše koalicije ostali v Hohenwartovem klubu, konstatovali smo, da vlada med nami Slovenci skoro popolno soglasje glede na potrebo zloženega postopanja; da pa se ne moremo zjediniti ob vprašanju, pod katero zastavo naj se združijo naši poslanci.

Hohenwartovci poznajo le jedno jedino pot do zloženosti: povratek izstopivših slovenskih poslancev v klub konservativcev. Po njih misli je le pod peruti Hohenwartovimi varno zavetišče slovenskim poslancem. Je pa mnogo razumnih mož med nami, ki menijo drugače. Med temi — čemu bi tajili — smo tudi mi, dasi, odkrito bodi povedano, ne poznamo tistih tajnih zakulisnih razlogov, ki so baje odločilni za taktiko naše gospode v konservativnem klubu.

Mi smo torej tega menja, da ne treba ravno, da bi se nekoaliranci zopet skesano vračali v klub konservativcev, ampak da bi bila morda primernejša druga pot: da se dosedanji Hohenwartovci osvobodijo okov „državniške modrosti“.

Ta potreba se nam vidi tem nujnejša zlasti z ozirom na prestejoča pogajanja z Ogrji. Kdo bi se hotel udajati praznim iluzijam, da se Hohenwart zaresno upré obnovljenju pogodbe na dosedanji podlagi 70:30? Živ krst niti ne misli na to, da bi nemški konservativci — par izjem je morda tudi med njimi — hoteli v resen boj v ta namen, da se resničnim odnosom primerno razbremenijo ta polovica države in obremenijo ona polovica? Ni ga razsodnega politika med nami, ki bi se nadejal temu. In vendar bi bilo ne-le potrebno, ampak zadnji čas bi bil, da bi se parlamentarci odločno lotili dela za izpremembo dosedanjega razmerja. Kajti zapomnimo si to: da le gospodarske ugodnosti, ki jih je uživala dosedaj Ogerska, so omogočile neznosno političsko nadvladje madjarskega plemena, na katerem tožimo vsi — na deani in na levi!!! Ta resnica je toli važna v sedanjem trenutku, ko se pripravljamo na obnovljenje pogodbe z Ogersko, da bi morala biti v prvi vrsti odločilna tudi za taktiko slovenskih poslancev v dogledni bodočnosti.

Temu našemu menjenju pritrjuje tudi „Slovanski Svet“, ko presoja razmerje Slo-

vencev do Hohenwartovega kluba. Piše namreč:

„Nemški konservativci uže prorokujejo da se ne da mnogo opraviti za izpremembo dosedanje kvote, ki znaša za Ogersko le povprečnih 30 odstotkov za skupne potrebe. Kdaj ukazuje, da se ne da nič zboljšati na to stran? Zavisno je vendar mnogo od glasovanja tostranskih državnih zbornic, a če je tu uže a priori zbornica poslancev sestavljena tako, da odobri vse, kar predloži vlada, potem seveda ostane tudi dosedanja krivična kvota neizpremenjena. Tu pa je vprašanje do slovenske garde umestno: Kako more ona s pomočjo Hohenwartovega kluba udeležiti se pritrjenja nasproti stari kvoti? Slovenski poslanci, ko bi postevali samo te zadeve, ki jih čakajo nasproti obnovljenju pogodbe z Ogersko, morali bi se daleč proč držati od Hohenwartovega kluba, ne pa razglašati, da se „opozicijski“ odlomek povrne v klub konservativcev. Tudi Klun in tovariši bi bili dolžni ne ostati v Hohenwartovem klubu, temveč uže radi tega stopiti iz njega. Saj vedo, da obnovljenje pogodbe z Ogersko se izvrši s pritrjenjem konservativnega kluba, kakor se reši vsako drugo važno političsko vprašanje. Cesarstvo naše ima dolgove, ki so se za skupne potrebe napravili še pred dualizmom. Obresti teh dolgov poplačuje le naša polovica; to bi se moralo popraviti, a tudi tu bodo Hohenwartovci, nemški in slovenski, pritrjevali staremu razmerju. Kaj pomaga, če se potegujejo za kako gospodarsko mrvico, ko pa glasujejo za milijone, od katerih pripadajo razmerno znatni deleži tudi na posledne in neposredne davke tudi slovenskega kmeta in težaka! Kaj pomaga na shodnih volilcev govoriti, da bi moralo biti tako pa tako, v tem ko isti govorniki vzdržujejo sistem in s tem to, da ostaje vse pri starem in pri dosedanjih, od leta do leta povečujočih se bremenih.

Pri razpravi o pogodbi z Ogersko bodo kritikovali tudi osnovo in delovanje avstro-ogerske banke. Ali bodo mogli pristaši Hohenw. kluba dovoljno postaviti se na noge nasproti privilegijem, ki jih ima ta banka? Koliko milijonov dobička je že pogoltnila ta banka, ki bi pri drugi zasnovi odpadali celokupni monarhiji in s tem skupnemu nase-ljenju na korist in v polajšanje javnih bremen! Nasproti vsem takim državnogospodarskim vprašanjem pa bodo slovenski poslanci, ki so v Hohenw. klubu, ali ki stopijo zopet vanj, do cela onemogli. Nasprotno, oni bodo služili kot svedoki, kot stafaža na zunaj, da

zovlaka okoli 1/11 uri zjutraj. Ob 2. uri je (na mestu: bo) banket v vrtnem salonu (menda: v salonu na vrtu) g. Vičiča, potem je (na mestu: bo) odhod k ljudski (menda narodni) veselici in zvečer sestanek na kolodvorski restavraciji (menda: v restavraciji na kolodvoru, ali bolje: postaji). Ako bi pa vreme bilo neugodno, bude*) banket ob popoldne. V tem slučaju se ljudska veselica vrši (na mestu: se bo vršila) z vsemi točkami (telovadbo sokolskih društev, prosta (menda svobodna) zabava i. t. d.) na prostranem plesišči Postojnske jame. Skrbljivo je torej za vse slučaje, da se bude slavnost izeršila (na mestu: izerši) sijajno*, — popraša te gotovo, kakor je poprašal nekdanj car Ivan grozni našega Žigo pl. Herbersteina, da odkod si doma, ki tako slabo slovenski govoriš?

Od naroda, od naroda učimo se krepki svoj jezik, a ne kvarimo ga neprikladnimi in neudnimi primesmi, zajetimi v neslovenskih književnostih. Najprej bodimo svoji, a iz tujine vzemajmo samo ono, kar je za nas najboljše.

*) Čudno, da je tu pravo zadel!

tudi slovanski narodi pritrjujejo pogodbi z Ogersko in s tem vsemu protislovanskemu sistemu.

Hohenwartov klub je po takem pri sedanjem položaju pravi protislovanski klub, na kateri se opira protislovanski sistem v cisilavski polovini, in kateri bode postevala tudi nova vlada pri obnovljenju pogodbe z Ogersko. Brez Hohenw. kluba bi grof K. Badeni ne mogel sestaviti po svojih mislih in načrtih novega ministerstva; dobri volji skržene nemške zružene levice in poljskega „kola“ bi izostala neizogibno potrebna pomoč, in grof Badeni bi si moral poiskati drugih zaveznikov ali pa odstopiti od svojega zvanja in svojih, menda že utrjenih namer. V takem slučaju bi utegnili nastati celo preobrat glede na sestavo ministerstev, kakor gleda na postevanje dosedanjih strank. Stati „nad strankami“ bi dobilo tudi pri vladi drug pomen. Tako bi začela vsaj v cisilavski polovini relativno nova doba, in to bi zboljšalo položanje vsem negospodovalnim slovanskim narodnostim. Da, še ko bi samo slovenska rešilna armada, torej v skupnosti odrekla grofu Hohenwartu svojo pomoč: še tedaj bi moral grof Badeni predglačiti svoje načrte, in to toliko bolj, ko bi zglede slovenskih oportunistov vlekel za seboj tudi frakcije drugih slovanskih narodnostij.

Vsekakor je torej Hohenwartov klub najopasniji klub nasproti negospodovalnim narodnostim, največa zapreka vsakega preobrata na boljše. Ne da bi imel sam na sebi ta klub toliko hude lastnosti, temveč nevaren je najbolj radi pomoči, ki jo daje rad ali nerad drugim protislovanskim skupinam drž-zbora. Taka politika se sama najhujše obsoja. Postani usoda slovenskemu narodu miljejša tudi na to važno stran!

Spomini na Pulijo — Kalabrijo.

Ni še leto dni, odkar je zavriskal „lukamatijska“ v tretje in me zanesel v srečno deželo, kjer — kakor že pravijo — se cedita sama med in mleko in kjer rasto lepo duhteči limoni in rmenne pomaranče. Radostno odšel sem v to, našim ljubim sodeželanom obljudeno deželo. Ne toli radi masne plače, temveč iz radovednosti, da se prepričam, je-li vse takó v srečni Italiji, kakor opisujejo, in drugič tudi radi tega, da se izučim praktično v svoji stroki.

Hudo je stresal hlaçon, prišedši do prve italijanske postaje, morda iz jeze, kar je vedel, da pelje Slovence seboj, kateremu bode dana prilika prepričati se z lastnimi očmi in na lastna

Tako navadimo se samo od njega, namreč od naroda, a ne od naših književnikov: da se glase dovršni naši glagoli, n. pr. „oprostiti, osvoboditi, izkoristiti, ogrniti, zagrniti, odpustiti, poroditi, dovoziti, lotiti se, namestiti, prilastiti, presaditi i. t. d. v nedovršnej obliki: „opraščati, osvobajati, izkorisčati, ogračati (kakor: obračam od obrnem, ali vračati od vrnem), zagračati, odpuščati, porajati, dovažati, lačati se, nameščati, prilasčati, presajati“ i. t. d., a ne oprostovati ali oproščati, osvobodovati, izkoristovati, ogrinjati, zagrinjati, odpustovati, porodovati, dovozovati, lotovoti se, namestiti, prilastovati, presadovati i. t. d., kakor se pri nas navadno piše:

da so, na pr. besede: „čut, kal (der keim), kov, snov, mer (die richtung), dlan, reber, smer (das reiseziel), smisel, brv, obrv, sklad, obrt“ i. t. d. ženskega spola, a ne moškega, kakor nam jih pišo sploh vsi naši časniki:

da pomenja namreč: „prost“, gemein, einfach, schlicht, (primeri: „prostak“ gemeiner soldat, „prostaščina“ gemeinheit, „prostačina“ gemeiner mensch i. t. d.), a ne frei (libero), v kar

ušesa, da ta dežela ni toli srečna, kakor jo opisujejo in da je v njej mnogo gnilega, kar zakrivajo našim ljudem.

Še le po dve dneh vožnje prisopihal je vlak pozno v noč v malo trgovsko mest-ce Brindisi, za časa Rimljanov slavno mesto. Kmalu so me obkrožili italijanski postopači, da me urno postrežejo in ponesejo mojo prtljago v „hotel“, seveda proti dobremu plačilu. Čudno se mi je zdelo tu. Kako vraga, mislil sem si, da je hlaçon zgrešil pot in me prevel tje kaj na — Španjsko. Zares: govornica v Brindisi bila mi je španjska vas; le tu in tam sem razumel kako besedico, akoravno sem bil zadostno polkovan v italijanščini.

Malo mestece bilo je električno razsvetljeno, kakor tudi skoro vsa stanovanja.

Drugi dan v jutro ogledal sem si mesto, ki pa nima posebnih zanimivosti, razum lepega naravnega pristanišča. Sicer pa se odlikuje, kakor navadno italijanska mesta, po svoji nesnažnosti.

Tujca, stopivšega iz veže, pričakuje morda nad dvajset „lustra stivali“, ki mu ne dajo miru, dokler jim ne da zaslužiti slavnega solda, četudi so mu bili čevlji že popred svitli kot luč. V tem obziru skrbe že mnogo za tujce. Tacihi lahkoživeci, kakoršni so n. pr. „lustra stivali“ brivci itd., je na stotine v vsakem mestecu, v vsaki vasi. V nekem mestecu, ki šteje komaj kakih deset tisoč prebivalcev, naštel sem nič manj nego okoli sto trideset brivcev. Vse hoče tedaj živeti le na lahko,

Koj družega dne odpeljal sem se daleč notri na deželo, kjer sem bil namenjen v vas S. V. V tej vasi, ki šteje nad deset tisoč prebivalcev, bil sem stalno nastavljen, živel sem med ljudstvom kjer sem imel priliko upoznavati natančno šege in navade Italijanov južnih pokrajin slavne (?) Italije; od tu sem imel priliko zabajati v razne vasi in mesta v Puliji in Kalabriji, živeti tudi tam in se seznanjati s tamošnjimi razmerami.

Deželi sami na sebi niste lepi. Mislil sem, da imam sivi Kras pred seboj, ob morju pa rodovitno vipavsko dolino. Ob morju rasto oljke in trte, skoro edini pridelki teh dveh dežel, edini izvir blagostanja, toda blagostanja le malega števila mogotcev.

Vasi, ki so navadno jako obljudene, obstoje iz hiš, zidanih navadno na jedno nastropje, na na obok, brez ostrešja in tu in tam se vzdiguje kak zastareli črno-sivi grad, v katerem se tišče vampirji-mogotci, sesajoči ubogo ljudstvo, ki jim je suženj.

Mogotci, princi, markizi i. t. d. posedujejo prostrana polja, vinograde, gozde, oljke i. t. d., koje dajejo svojim kolonom v najem za par let,

nam služi svobodno, in da se ukder ne govori: „pod prostim nebom, na prostem“, nego da se čuje v narodu le: „pod milim nebom, na jasnem, na svobodni“;

„založiti“, deti kako stvar na kako mesto, ne da bi se vedelo kam, a ne: zastaviti (dati v zastavo), ali pa: deti kako stvar v poklade, ali v depozite; in da ima istotako knjigotržec knjige v nakladi, a ne v založbi;

„preteči“, jemanden überhohlen, a ne: vergehen, ali verfließen, in da se ne pravi torej: „leto je preteklo“, nego: „leto je minolo“, ali pa: „leto je prošlo“;

„živelje“, (od glagola: živiti se) hrano (die nahrung), „živje“, (od glagola: žiti, ali živeti), „žije“, „žitek“, „žicje“, „život“ in „živen“ pa: das leben, der lebenslauf, die lebensart;

„deli“, legen (ponere), „dejati“ pa: sagen (dicere), n. pr. „Gospod, odprši svoja usta, je dejal: toti hram razdenem in znova ga sezidam v treh dneh“, in da se torej ne pravi: „spomladi je potres Ljubljano razdejal“, nego da se pravi, da je spomladi potres Ljubljano razdel;

(Konec v prih. sob. štev.)

PODLISTEK.

10

Čuvajmo svoje prastarine.

(Dalje).

Mislimo po domače in govorili in pisali bomo po domače. Kakor strmi vsak veren Slovenin osuplo v duhovnike pevajoče v božjo slavo i zanj hebrejskim, arabskim, grškim, ali latinskim jezikom, debelo bode te vsakakor gledal, kedar boš upletal v svoj govór umetno zvarjene besede, ki ne odgovarjajo ni duhu slovenskega jezika, ni stvari, ki jo imajo naznačiti; še bolj upiral bode v tebe svoje oči, kedar mu budeš kaj pravil slovenskimi sicer besedami, ali v nemškem slogu, kakor nam kaže navedeni stavki; kedar mu pa kaj tako dopoveš, kakor je pisal nekdo v naš dnevnik v XXII. letnik v 177. številki, namreč: „Postojnska slavnost“ (menda: slavnost v Postojni). Kakor smo že poročali, vrši se (na mestu: vršila se bo*) jutrišnja slavnost v Postojni pri (menda: ob) vsakem vremenu. Skupni odhod v jamo (menda: vilenico, ker jama znači: die grube) je (na mestu: bo) takoj po dohodu Tržaškega br-

dokler prične roditi. Potem jih pa vzamejo zopet na svoj račun. Oni kmetje pa, ki imajo le malo posestva v svojih rokah, morajo plačevati ogromne davke ne le državi, ampak tudi desetino (in sicer v denarju) mogotcem v isti vasi.

Ljudstvo je jako siromašno; živi se ob zaslužku pri dotičnih mogotcih, kateri jih plačujejo jako slabo; najboljši kopač ne zasluži niti 55 nvc. na dan, akoravno je živč prilično drag.

Kakor je polenta v zgornji Italiji v čišlih, tako je bob v južni Italiji. Brez boba si ne moreš niti misliti družine. Od dne do dne jedo bob in le ob nedeljah zamenjajo navadni bob brez zabele z bobom z zabelo. Drugi navadni živč je zelenjad — ali ne kuhana, temveč surova. Kumare, radič, solata, paradizaike — vse to jim tako slastno toko — in jedo surovo, kakor pri nas . . . . Sem-le doli bi bilo dobro poslati one naše renegate, ki mislijo, da se jim hosta cedila le med in mleko, ako se izpolnijo želje njihovih voditeljev irendentašev.

Kar se tiče duševnega stanja italijanskega ljudstva v teh pokrajinah, sme Italija že biti ponosna — na najnižje stanje kulture, ki se tu nahaja. Nad devet in devetdeset odstotkov je analfabetov: vasi, ki štejejo nad 15 tisoč prebivalcev, imajo štirirazredne ljudske šole skoro — prazne. Ljudstvo je popolnoma nezavedno, drže ga v sužnosti iz lahkomiselnih razlogov. Otroci se potepajo umazani in nagri po ulicah; žene, umazane, sedé z razpetimi prsmi skoro ves dan na vezah; ne zmené se za delo, pasejo lenobo. Tako so lene, da se same niti ne češčejo, temveč le jedna drugo in večinoma na javni cesti. Sem-le sem, tržaška baba, „Piccolo“, prekonservativni „Mattino“ z „Independentjem“ na čelu! Tu se prepričate o aviti kulturi in morali. Potem boste še-le videli, da je naše dobro slovensko kmečko ljudstvo daleč daleč pred vašim.

Nikjer ne najdeš zabavnega društva, nikjer brale; vse divje, vsaki za-se. Povsod vlada le koristolovje, materialnost, društvenega življenja ni nikjer, niti ne poznajo gostoljubnosti in nimajo vsmiljenja.

Ljudstvo se kaže prilično pobožno, kar pa v resnici ni. Navada mi je bila in čisto tudi dolžnost prisostvovati službi božji v božjih hramih. Ali strmél sem in jeza me je obhajala, videvšega, kako malo spoštaje ljudstvo božji hram. Notri bilo je kakor na trgu — vse se je pogovarjalo glasno, oziralo, smejala, umazani otroci tekali so po cerkvi — nikjer skoro ne vidiš pobožnega lica. Cerkvene slavnosti se vrše še precej hrupno in sijajno, ali kaj pomaga, ko je znotraj vse črvivo. Tako sem bil na veliko soboto pri vstajenju. Cerkev je bila natlačena ljudstva, toda le iz radovednosti, kako se bode vršil ves prizor. Procesij je 367 vsako leto — ali vse to je le hrup in nič drugega. V teh vseh obstoje namreč pogrebna društva, imenovana „congrega“, katerim je pokrovitelj navadno kak svetnik. Takih kongreg je raznih v vsaki vasi. Udje imajo posebne obleke, v katerih izgledajo kakor našemljeni. Z godbo na čelu, cerkvenimi zastavami i. t. d. vrše se procesije, katerih se udeležujejo imenovane kongregre — dá: udje imajo celo krinke na obrazu. Pri takih slavnostih sodelujejo navadno po dve tri godbe, katere plačajo ubožci sami; na večer so umetaljni ognji itd. Vse stane mnogo — ali ljudstvo mora dati, potem pa strada. Kje je tu morala?!

Zlatarjevo zlato.

147

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

Kanonik je prestal. Mirno je bil poslušal Gregorijanece, kaj zahtevajo Zagrebčani, samo tu pa tam se je greško nasmehnil.

„Gospoda Zagrebčani zahtevajo mnogo“, zakimal je glavoj, „jako mnogo. E, oni so gospodarji. Čudo, da niso zahtevali Medvedgrada! Ali naj bi bil tudi ta! Saj je kup kamenja!“

„Ali Vaša velemožnost ne pristaje svobodne volje na ta mir?“ vprašal je kanonik.

„Da, da! Pristajem — svobodne volje — vse je dobro — vse!“ odvrnil je Gregorijanec in krenivši proti vratim, rekel je: „Bog z vami, gospoda! Iti moram!“

Počasi krenol je Stepkov voz proti góri. XXVI.

Bilo je popoldne poletnega dneva leta 1592. Gora bila je mirna, zrak čist, gozd svetel in zelen, a po gozdu vse polno šarenega cvetja. Po gorski stezi čulo se je tanjko zvonce. Iz goščave izstopil je seljak, noseči svetiljko in zvončič zvoncem, a za njim se je prikazal bel remetski frater, držeči Sveto-tajstvo v vezenej vrečici. Ta frater šel je k Stepku Gregorijaneu, da ga Božjim telom

Posebno hvale vredno pa je, da ljudstvo malo pijančuje in da ne ljubi javnih plesov. Gostilnic je jako malo in malokdaj srečaš pijanca na cesti; to je pripisovati tudi tej okolnosti, da ljudstvo nima česa zapravljati in da je suženj višjih. Javnih plesov tudi ni videti, ljubijo le družinske vsakoletne male zabavice in serenade. Tako bi bilo treba uvesti tudi po naših vaseh in slavna vlada bi morala prva poseči vmes, da zabrani javne ples, ki so le v škodo in sramoto naše dežele in izraz nemorálnosti, ki se je jela kazati pri teh slavnostih z udeležbo sumljivih kulturososev, teh sejačev nenravnosti.

Povsod, kjer sem potoval, v vsaki vasi, v vsakem mestecu, naletel sem na raznovrstna italijanska narečja, katerih nisem prav čisto nič razumil, kajti še skoro italijansčini niso podobni. Sem-le bi morali D'Angeli, Rascovich in compagna bella, da se prepričajo z lastnimi očmi, da nima samo naš slovenski jezik raznih narečij, temuč da jih ima tudi italijanski, in sicer takih, ki se oddaljujejo veliko bolj nego naša slovenska narečja, od pravega pismenega jezika. Razlika je le ta, da imajo Italijani šol v lastnem jeziku in da so vsejedno na tako nizki stopinji kulture, med tem ko nam nočejo dati slovenskih šol, in da je naše nižje ljudstvo vendar razumnejše od italijanskega.

Onim mojim sorojakom pa, ki bi želeli ogledati si Afriko, ne svetujem iti predaleč, res v Afriko, ampak gredó naj le v Kalabrijo-Pulijo ali v Sicilijo, kjer gotovo najdejo uprav afrikan-skih odnošajev. Razlika bila bi le ta, da so tu ljudje bele kože, v Afriki pa črne.

I. S. Fojačev.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 21. septembra 1895.

Volitve na Goriškem. Današnji „Il Mattino“ — katerega zveze so vsemu svetu znane — prinaša daljši članek o volilnem gibanju na Goriškem, zlasti med Slovenci. Žal nam je, da se za danes ne moremo obširneje baviti s tem člankom radi nedostatnosti prostora; pač pa moramo zabeležiti, da je hvala „Mattinova“ jasen dokaz, kam zahajajo izvestni Goriški Slovenci po tisto „odločnost“ in „značajnost“, koju razprodaja „Goriški Vestnik“ na vseh svojih treh straneh. Na gnušne napade tega lista na g. Alfreda Coroninija niti ne odgovarjamo, ker je vse delovanje tega moža dosti jasen odgovor na take podlosti, ker smo uverjeni, da duhovnik in profesor bogoslovja Gregoričev, s kom hodi in ker smo tudi uverjeni, da ga ni dostojnega in nezavisnega človeka na vsem Goriškem, ki bi se hotel identifikovati s takimi čini herostratstva.

Javna tajnost je, da so se proti narodni stvari na Goriškem združili najrazličnejši življi in ker je ta družba toli pisana, menjajo tudi vsaki dan svoje kandidate. Danes stoji na praporu imena Cocianciga, Tonklija in — Obizzija, jutri zopet Jakončiča, Cocianciga in — Fabianija. Sicer pa priporočamo veleposesnikom goriškim skrajno previdnost, kajti tudi to je mogoče, da z vsemi temi kandidaturami igrajo nasprotniki isto igro,

okrepi na zadnjo pot. Sklonjene glave je korakal, mlado lice mu nisi mogel razločiti pod kapuco, a da si mogel, videl bi bil, da mu je lice mrko, oči solzne. Redovnik došel je do vanjskih vrat na pol razvaljenega Medvedgrada.

„Kje je gospodar?“ vprašal je vratarja.

„Pred sanim dvorom, oče Jerolim“, odvrnil je vratar, prekrižavši se pred Sveto-tajstvom. „Pod zelenjem sedi. Zlo mu je, zlo, ali on je hotel tako. Morali smo ga dovesti iz Šestina.“

Redovnik šel je proti dvoru. Sreč mu je silno vtripalo. Vzdignol je oči, obstal, zadržtel.

Pod zelenjem sedel je gospodar Stepko. Lasje bili so mu beli, lice blede, velo, oči motne. Glavo je bil nagnol nazaj, prislonil na drvo. Gledal je, gledal v daljavo. Pred njim klečala sta Niko in žena mu Anka, pred njim klečal je i krepak konjiški častnik — Pavel Gregorijanec.

„Ave coena domini!“* pozdravil je stavec telo Gospodovo, nagnivši glavo. „Evo, deca, čas je! Iti je treba! Hvala, sveti oče! Teško sem Vas pričakoval! Oj pridi brzo, da se izkesam pred teboj!“

(Konec prih.)

* Da si zdravo, blagovanje Gospodovo.

kojo so igrali s Fabianijevo kandidaturo na Krasu pri volitvah za kmečke občine. Seveda je tudi to lazenje po ovinkih jako značilno glede na nakane izvestnih mož.

Gosp. Obizzi dobiva tudi brzozjavne čestitke na toliki močastosti. Blagor njemu! Nam pa tudi, vsaj imamo kaj za — smeh v teh burnih časih.

Vsem onim pa, ki nam še danes ne vedo svetovati drugega leka, nego „zmernost“, pokladamo na srce besede dične naše tovaršice „Naše Sloge“ ki pravi, „da poraz na Krasu bi moral slednjič estrezniti tudi one, ki še vedno mislijo, da se dá kaj doseči spolusredstvi in popuščanjem“.

To je ravno: mi nismo stopili v boj proti osebam kot takim — saj so nam osebe deveta briga — ampak proti predstaviteljem tradicije — vednega popuščanja! Tej tradiciji treba storiti konec in pripomoči v to je dolžnost slovenskim veleposesnikom goriškim!

XX. september v Rimu. Včeraj so odkrili v „večnem mestu“ spomenik revolucionarju Garibaldiju. Crispi je izustil tem povodom slavnostni govor, v katerem je — po svojem običaju — po lisičje izpričeval in olepšaval nasilstvo, katero je bila Italija storila sv. Stolicí. Med ostalim je rekel, da krščanstvu ni treba braniti svojega obstanka s topovi in puškami. Italija da je ustvarila papežu duševno svobodo, v kateri je nedotakljiv. Ako bi pa bil papež posvetni vladar, imel bi le nezadno avtoriteto; v-jevali bi se z njim in vsled tega da bi trpel ugled vere. Katoličani naj bodo torej hvaležni Italiji, da je postavila glavarja katoliške Cerkve na tako vzvišeno stališče (!!). — Pri odkritju tega spomenika bila je prisotna tudi italijanska kraljevska dvojica, katera je lisjaku Crispiju čestitala „na prelepem govoru“. Seveda. Kdor zna, ta zna; ni bila baš lahka naloga izpričati „narodni praznik“ pred katoliškim svetom na tak način, kakor je to pogodil zviti Crispi. Kralj je podelil generalu Cadorniju, kateri je dne 20. septembra 1870. zapovedoval v Rimu, red Anuncijate, t. j. najvišje odlikovanje italijanskega kraljevstva. S tem je hotel menda i kralj sam dokazati katoliškemu svetu, da papež ne bi imel kot nezavisen, posveten vladar nikdar tolike „duševne svobode“, kolikor jo uživa pod varstvom italijanskih bajonetov.

Potem so odkrili pri mestnih vratih „Porta Pia“ spominsko ploščo in spomenik na osvoboditev Rima. Kakor javljajo službena poročila, bila je ta slavnost bolj vojaškega značaja, nego vse druge slavnosti. Bile so na licu mesta tudi zastave onih italijanskih polkov, kateri so bili 1870. leta v vojski — proti papežu. Ista poročila zatrjujejo, da je bila navdušenost velikanska. To radi verujemo; vsaj je prestradano ljudstvo o tej priliki vsaj pozabilo na splošno — mizerijo. — Zvečer bil je na kraljevskem dvoru sijajen banket in mesto je bilo razsvitljeno.

Iz „barbarske“ Rusije. Car Nikolaj je izdal ravnokar nastopni ukaz: „V stalni skrbi za vse svoje zveste podanike obrnili smo svojo pozornost britkemu stanju onih, ki v veliki bedi zastonjiščejo dela in zavetišča. V prizadevanju svojem, da olajšamo stanje neimovitnikom po preskrbljenju poštenega dela kot jedine podlage plodnemu in na pravem načelu slonečemu življenju, spoznali smo za pravo, da se zasnije poseben kuratorij za delavske hiše in zavode delavnosti, namenjen v to, da bode podpiral sedanje slične ustanove ter pomnoževal iste“.

Na to pravi ukaz, da je carica v svoji dobrosrčnosti izrekla željo, vzeti delavski kuratorij pod svoje pokroviteljstvo. Konečno prosí ukaz blagoslova z nebes na delovanje kuratorija.

Različne vesti.

Odprta grobova. Včernjšnjo noč preminel je v Škofiji Loki po dolgi in mučni bolezni profesor Jakob Hafner, blag mož in uzoren narodnjak. Pokojnik se je porodil dné 4. maja 1844. v Škofiji Loki. Jakob Hafner bil je posebno velik dobrotnik in podpiratelj slovenskih dijakov. Blag mu spomin! — Na malem Strmu pri Vrbi umrl je po noči na 20. t. m. profesor Josip Lendovšek.

Pokojnik bil je pznan in čislán kot uzoren mož med vsemi koroškimi Slovenci.

O laškem fanatizmu. pojavivšem se povodom spreveda preminulega kateheta Jagodeca, piše „Naša Sloge“: „Mrtva tišina je vladala na okrog, čuti je bilo samo bolestno ječanje rodbine pokojnikove. Kar je skočil kakor besna furija z ulice k pevcem mlad italijanski svečenik, ter je vskliknil italijanski ostrim glasom: Tu se ne peva! Ne izživajte ljudstva!“

Znanci tega mladega srditeža nam javljajo, da je on kolovodja mladih fanatiziranih italijanskih duhovnikov v Trstu, in to je pokazal sam v onem svečanem trenutku. Popolnim pravom je rekla neka navzoča oseba, da je v Trstu menda ni izobražene osebe, ki ne bi se sramovala tacega prestašva, take neotesanosti. In taki duhovniki hočejo imeti prvo besedo v naši biskupiji!!

Tem umestnim opazkam pridodali bi mi radi še par pripomb.

Dotični gospod duhovnik je zarohnel nad pevci, da naj nikar ne izživljajo — ljudstva. Katerega ljudstva? moramo vprašati. Odgovor na to vprašanje nam so dali dogodki istega večera, koje isto „ljudstvo“, ki se ljuti na slovensko pesem, klicalo: Abasso il papa! Doli s papežem!

Torej to „ljudstvo“ je veleč. g. Mionija toliko pri srcu!! Ne vemo, ali bi čestitali, ali — obžalovali.

Postopanje omenjenega gosp. duhovnika pa je napravilo uprav mučen utis na vse strani posebno zato, ker je na toli nespodoben način hotel prepričati zadnji dokaz iskrenega spoštovanja — svojem lastnemu stanovskemu tovarišu!

A sedaj pozivljamo Vas gospoda, ki se zbirate okolo „Primorskega lista“ in ki toli ostro obsojate narodno čustvovanje med — Slovenci, da izrečete svojo sodbo o činu, ki znači ne le narodno ognjevitost, ampak slepi — narodni fanatizem! Saj o tem ni dvombe, da omenjenega duhovnika ni gnala verska gorečnost — kajti tega sami vi menda ne bodete hoteli trditi, da slovenska žalostinka v zasebni hiši žali verski čut —, ampak ga je omamila slepa mržnja do nas Slovencev. Ali pa tudi spomina dragih pokojnikov ne bomo smeli več slaviti v svojem jeziku — ad maiorem Italiae gloriam!?

Kdo je zmagal? Novoizvoljeni poslanec za naš kršni Kras, g. Anton Muha iz Lokve, vskliknil je baje te dni v Trstu, da pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Krasu je zmagal — narod!! Ali res, prav res? Pojte no, čemu bi neki lovili slepe miši, ljubi gosp. Anton Muha iz Lokve! Saj veste tako dobro kakor vemo mi — kdo je zmagal na Krasu! Kdor tega ne ve, izve skoro iz zapisnikov sej državnega zbora. Narod, pravite da je zmagal, ko je izvolil Vas. Potem pa res ne vemo, za kaj niste hoteli vsprejeti mandata, ponujenega Vam iz narodnih rok, kakor ga niso hoteli Vaši somišljeniki v Gorici?! Niste ga hoteli vsprejeti zato, ker ste si hoteli obdržati svobodno roko za vse one slučaje, ko tu ali tam ne bi bila ljuba disciplina med slovenskimi poslanci v deželnem zboru goriškem! Vi niste hoteli kandidovati na podlagi odločno narodnega programa, ker ste prenavdušeni za nekoga, ki je — kakor pravite — tako močno — prijazen. Ali dragi g. Anton Muha iz Lokve! Vedite, da razsodni svet ne sodi delovanja te ali one osebe po tem, da-li je prijazna temu ali onemu, ampak po tem, v koliko je prijazna ukupnosti naroda. V tem pogledu gredo torej menjenja jako navskriž med nami in novim kraškimi poslancem — gospodom Antonom Muho iz Lokve. Sicer pa bodite uverjeni gospod Muha, da vas trda dejstva v deželnem zboru goriškem pouče skoro, da ni tako lahko balancirati med narodno voljo in prijaznostjo različnih gospodov. In potem — v to nam jamči zdravi kraški razum — se razjasni marsikaj.

Da se razumemo! Kakor je razvidno iz vesti, prijavljene danes na drugem mestu, doposlal je gospod Kovačič iz Komna podružnici družbe sv. Cirila in Metoda svoto 24 kron, koja svota se je nabrala „med odločnimi Slovenci“ po govoru, proslavljajočem g. posl. dra. Abrama. Mi moramo le pohva-

liti g. Kovačiča, da se je ob tej priliki spomnil naše plemenite družbe in ga prosimo v imenu poslednje — nadaljnje naklonjenosti. Hvala mu torej na lepem daru.

Čudno pa se nam zdi, da je dotična vesela družba proslavljala le dra. Abrama, ko so gg. Kovačič in somišljeniki istega dne izvolili še jednega drugega poslanca. Kakó, kakó, da molčite o njem? Mar ni tudi oni „drugi“ vaš zaupni mož, ki gotovo duševno visoko nadkriljuje gg. Rybača in Štreklja — sicer bi ga ne bili izvolili svojim poslancem?

Ali pa morda sami slutite, da vendar ni bilo vse prav, kar se je dogodilo te dni na Krasu? Zeleli bi to v vašem interesu. Toda, da se razumemo, vedite, da tudi darovi za družbo sv. Cirila in Metoda — kakor smo sicer od srca hvaležni na istih — ne morejo izbrisati britkega spomina na te dogodke. Ne samo pri nabiranju darov za omenjeno družbo moramo biti „odločni“ Slovenci, ampak tudi — na volišču. Verjemite nam pa, da vam želimo odkrito, da bi vam nikdar ne bilo treba kesati se na dogodkih pri deželnozbornih volitvah na Krasu.

„XX Settembre“ pred tržaškim italijanskim konzulatom. Včeraj od 10. do 11 ure vsprejemal je tukajšnji generalni konzul Italije, Malmusi, članove tukajšnje italijanske kolonije, ki so prišli čestitati zastopniku presrečne Italije, da je doživela 25. leto svojega preporoda. Dali je bil med čestiteli tudi koji italijanski vojaški beguni, katerih živi v Trstu ne malo število, tega seveda ne moremo znati. Mogoče pa je tudi kaj takega. Generalni konzul je tukaj živeče talijanske odličnjake pogostil in po njih želji odposlal brzojavne čestitke kralju Umberto, Crispiju in rimskemu sindaku. Pred poslopjem, v katerem biva italijanski generalni konzul, zbralo se je med tem kakih 50 (po „Adrij“) „italijanskih“ delavcev, ki so kričali „Evviva Roma“, „Evviva Italia“. Organi javnega reda pozvali so demonstrante, da naj dajo odduška svojem veselju, ako hočejo, v prostorih konzulata, nikakor pa ne po tržaških ulicah. Dotični „Lahi“ so ubogali in se zatem razšli.

Okolo 10. ure zvečer pa se je zbralo pred kavarno Ferrari („Volto di Chiozza“) več trgovskih pomočnikov, težakov in „mularije“, ki pa menda niso bili „Lahi iz Italije“. Ta tolpa šla je v ulico dei Forni pred italijanski konzulat, toda do demonstracije ni prišlo, ker je pazna policija razgnala te „patrijote“. Par jih je tudi zaprla.

Demonstrantje izza XX. septembra so stavljeni sodišču na razpoložene. Sedaj bodo imeli dotični kričači dovolj prilike razmišljevati o tem, da je avstrijskemu Trstu presneto malo mari, ako se je pred 25 leti Italija zjedini in ako ista životari še dandanes. Morda pa dotični demonstrantje sanjajo o nekakšnem „mučeniškem blešku“, kakoršnega jim nekako občasno med vrticami ultraliberalni „Il Piccolo?“ Zares žalostno je tako „mučeništvo“, ki se, po avstrijskem mišljenju, skoro dotika — veleizdajstva!

Občinski zastop v Podgradu se je vendar slednjič konstituiral minolo sredo. Županom je bil seveda izvoljen zaslužni prvak g. Slavoj Jenko. Mnogo bi se dalo govoriti in pisati v tem trenutku, v zolč ni morali pomakati pero, ako bi hoteli podati verno sliko vsega onega, kar se je bilo dogodilo v tej dolgi dobi, odkar je bil razpuščen bivši občinski zastop. Toda brzdajmo svoja čustva in vprašajmo čisto mirno: čemu je bil vendar toli dolgi interregij, čemu toliko divjih agitacij, čemu tolike pohujšanja, ko je slednjič vendar prišlo tako, kakor je narod hotel popred, kakor hoče sedaj in kakor bo hotel — na tem ne dvomimo — tudi v bodoče!! Občinskemu zastopu v dičnim županom na čelu ter vsej narodni stranki čestitamo iz srca na sijajnem zadoščenju, vsem drugim pa želimo dobrohotno, da bi hoteli vendar crpiti potrebni pouk iz dobljene, če tudi trpke — lekcije.

Kapovila proseški in kontoveljski obsojena. Dne 15. julija t. l. okolo 2. ure po polnoci razžalila sta kapovila proseški Filip Ferfolja in kapovila kontoveljski Simon Prašel med tem časom umrlega Antona Briščka iz Proseka z besedami „špija“, vrhu tega udaril je kapovila proseški Briščka s težko palico po prsih. Na tožbo pok. Briščka vršila se je pred tukajšnje Preturo danes kazenska obravnava, vsled katere je bil obsodjen prvi na 20 for., a drugi na 5 for. globe. To sta pač lepa zastopnika javnega reda. Radovedni smo, kaj ukrene slavni magistrat.

Klub biciklistov „Tržaškega Sokola“ priredi jutri (nedelja) ob 4 in pol popoldne svojo prvo društveno dirko z Opčin v Sezano. Po dirki bo domača zabava v restavraciji „pri tehničar“ in razdelitev daril. Slovanski gostje dobro došli.

Odbor kluba.

Ogledanje plastične podobe pri Kustoci. Odbor „Delalskega podpornega društva“ pozivlja svoje ude in člene drugih slovenskih društev, da se snidejo v nedeljo dne 29. t. m. med 10. in 11. uro dop. v dvorani društva „Austria“, kjer je izložena plastična podoba bitke pri Kustoci. Členi slovenskih patrijotičkih društev bodo tega dne in v omenjeni dobi prosti ustopenine.

Delavsko izobraževalno in prava-varstveno društvo v Trstu priredi jutri popoldne svoj navadni mesečni shod v društvenih prostorih, Economo št. 4. Mnogobrojne udeležbe prosí Odbor.

Društvo kranjskih, primorskih in dalmatinskih poštarjev ter odpraviteljev bo imelo dne 22. oktobra t. l. svoj občni zbor v Kamniku na Kranjskem.

Doneski za moško podružnico Sv. Cirila in Metoda v Trstu: gospica J. M. je nabrala pretečeno nedeljo pri veselici v Solkanu 27 kron 40 stot., gosp. Josip Kovačič, župan komenski, je nabral 24 kron pri skupnem obedu odločnih kraških Slovencev v Sezani povodom govora v proslavljanje dr. Abrama, izvoljenega dež. poslancem dne 16. t. m. Slovani v kavarni Commercio so darovali preostanek nabrane svote za brzojavke 44. stot.

Koncert v dobrodelen namen. Jutri večer priredi laško delavsko društvo sodelovanjem tržaškega laškega pevskega društva v vrtu „Mondo nuovo“ koncert, čigar čisti prihod je namenjen v podporo onih delavk in delavcev, ki so ostali vsled požara v tovarni Modiano brez zaslužka.

Radi motenja vere. Predvčerajšnjem vršila se je pred tukajšnjim sodiščem razprava proti 60letnemu posestniku in županu v Veprincu pri Voloskem, znanemu nasprotniku naše narodne stranke, Ivanu Andrejčiču, obtoženemu motenju vere. Andrejčič je dne 18. maja t. l. zjutraj na potu v Iko srečal kapelana iz Poljan, č. g. Fr. Zupana, kateri je nesel Najsvetejše. Andrejčič se je sicer odkril in priklonil, ni pa pokleknil, kakor to stori pred Najsvetejšim sleherni verni kristijan. Na dotični opomin duhovnika odrezal se je Andrejčič: „Jaz poklekem le pred Bogom, nikakor pa ne pred oslom!“ Kapelan prijavil je to žaljenje oblasti. Pri razpravi je obtoženec priznal, da je izgovoril omenjene besede, toda izpričeval se je s tem, da je bil zelo razburjen in pa da ga sovraži g. Zupan zaradi prepirnih vprašanj, obstoječih med cerkvijo in občino. Gosp. Zupan, častitljiv, 75 leten starček, je pritrnil, da vlada res nekakšna napetost med njim in Andrejčičem, to pa že vsled tega, ker poslednji nikoli ne prihaja v cerkev. — Javni tožitelj je v svojem govoru sicer zahteval, da se obtoženec obsodi, toda priznal je razne olajševalne okolščine. Sodišče obsodilo je Andrejčiča, vpoštevi te okolščine, samo na tri dni zapora.

Iz Črnegakala nam poročajo: „Po prestani hudi vročini nam je ljubi Bog poslal dobrodejnega dežja, ki kaj dobro vpljiva na zorenje grozdja. Kakor kakor dosedaj, bode letos prav dobra kapljica; in ako nas vsemogočni Bog obvaruje pred hudimi elementi, bode dobra trgatve.“

Dopisnik se čudi nadalje in ne more razumeti, kako to, da županstvo v Dekanih še vedno ni razpisalo novih volitev za I. razred, dasi mu je c. kr. okrajno glavarstvo v Kopru na podlagi odloka od dne 16. januarja t. l. št. 581 c. kr. namestništva v Trstu, zaukazalo že dne 25. januarja t. l., da mora z vso hitrostjo razpisati novo volitev za I. razred. Istotako da je bilo zaukazano tudi o rešitvi reklamacij, doseževši v županijski urad dne 31. avgusta t. l.

Za črnovojnike. Mestni magistrat poziva vse one, v tržaški občini bivajoče može, ki so obvezani služiti v črni vojski, in ki so določeni v tem svojstvu k posebnemu službovanju ter so dobili v ta namen svoje posebne listke, da se naslednje dni in v nastopnem redu osebno prijavijo pred komisijo, ki bo upravljala vsak dan od 9. ure dop. do 2. popol. v bivši policijski vojašnici, ulica Madonna del Mare, I. nadstropje.

I. Oni, ki so pristojni v tržaško občino: dne 7. oktobra oni, katerih priimek počenja s črkami A do Č; dne 8. okt. oni od D do F; dne 9. okt. od G do K; dne 10. okt. od L do N; dne 11. okt. od O do R; dne 12. okt. S in Š in 13. okt. od T do Ž.

II. Oni, ki so pristojni v druge občine: dne 14. oktobra početnice A do Č; dne 15. D do F; dne 16. G do K; dne 17. L do N; dne 18. O do R; dne 19. S in Š ter dne 20. T do Ž.

Vsi dotični, kateri se nikakor niso mogli prijaviti omenjene dni in ki so dotični vzrok dokazali z verodostojnimi spričevali itd., morajo se prijaviti pozneje v tem-le redu:

I. Oni, ki so pristojni v Trst dne 21. oktobra početnice A do M; dne 22. pa N do Ž.

II. Oni, ki so pristojni v druge občine: dne 23. oktobra početnice A do M, dne 24. pa N do Ž.

Oproseni prijava so samo oni, kateri so bili proglašeni kot popolnoma nesposobni za orožje in kateri imajo o tem kakoršen koli dokument.

Bogatstvo Dolenjske. Iz Novega mesta javljajo, da so te dni našli na posestvu grofa Margherija v okraju Rudolfovem bogato plast premoga. Strokovnjaki cenijo to plast na več milijonov kvintalov.

Izginol uradnik. Pristav pri tukajšnjem ravnateljstvu državnih železnic, Ivan Pessa, 39 let star, oženjen, stanujoči v ulici Solitario hšt. 12, šel je dne 17. t. m. z doma in od tega časa ni več glás o njem. Stvar so prijavili redarstvenemu ravnateljstvu.

Policijsko. V tem, ko so se dogajale predsinocnem demonstracije na Velikem trgu ulomili so tatovi izložno okno prodajalnice g. M. Suttine ter ukradli 11 srajc. Polic. oficijal g. Tiz prijel je včeraj 5 zloglasnih oseb, ki so na sumu, da so ukradle te srajce in pa ulomile te dni v prodajalnici g. Stockla v ulici Malcanton ter tam ukradle sukna itd. vrednega 100 glđ. Ti tatovi so: 21 l. Ant. Vončina iz Idrije, ter težaki: 22 l. Santo Visintini iz Trsta, 26 l. Josip Turkovič iz Trsta, 21 l. Anton Pirman iz Trsta pristojen v Logatec ter 22 l. Josip Verbaus iz Trsta pristojen v Lokve.

Jeden milijon v gotovini. Lepa svota — se lepša, ker si je mora pridobiti sleherni, ko je razpisana kot dobitnik pri loteriji. Jeden milijon kron more so namreč dobiti v ogerški razredni loteriji, katere srečke — 1000.000 komadov — je že izdal glavni nabiralatelj te loterije, odobreno po državi, Karol Heintze v Budimpešti. Ogerska lina v tej loteriji novo pridobitev, kajti razredna loterija je korak, da se opravi maia loterija česar si tako želimo in kar je posl. Roser v državnem zboru zahteval še tolikokrat. K temu ima kralj, og. razredna loterija najugodnejših prilik za dobitnik, kajti v prvem žrebanju pride na vrsto 10.000, v drugem pa 21.499 dobitkov. Ob vplači 80 kron moreš dobiti jeden milijon! Vsa loterija razdeljena je v dva razreda in sicer takó, da mora dobiti vsaka tretja srečka. V prvem razredu mora se dobiti za 20 gl. — toliko stane srečka — 80 do 80.000 kron. Po izvršenem žrebanju v prvem razredu imajo lastniki noizrežanih srečk pravico zahtevati proti vplači za drugi razred (tudi 20 glđ.) in proti vrtniti noizrežane srečke I. razreda, srečko z isto številko, voljavno pa za drugi razred. Dobitki v tem razredu iznašajo od 100 do 140.000 kron. Razun tega dobi lastnik one srečke, na katero je o žrebanju padel zadnji glavni dobitok, še premijo 60.000 kron, torej iznaša svota, ki je bila potem takem izplačana srečnemu dobitku: jeden milijon, če je b. l. zadnji glavni dobitek 400.000 kron. Žrebanje v prvem razredu bodo že od 16. do 19. oktobra, v drugem razredu od 6. do 14. decembra. Posebno važno je, da se dobitki izplačajo popolno in brez odbitkov. Trdka Carl Heintze v Budimpešti, katere je, kakor rečeno, glavna nabiralateljca to bogate loterije, ki ima toliko prilik za dobitke, izdaje razven celih srečk tudi desetinske srečk po 2. for. in dvajsetinske srečk po 1. — k prvemu razredu, ter srečke po 40 gl., voljavne za oba razreda, desetinske srečk po 4 glđ. in dvajsetinske srečk po 2 gl.

Najnovejše vesti.

Zenta 21. Nj. Vel. cesar prišel je danes zjutraj semkaj, da prisostvuje orožnim vajam. Na kolodvoru je milostljivo pozdravil razne tam zbrane odličnjake, med njimi višjega škofa Csaszko.

Dunaj 21. Tukajšnji listi javljajo: Ogerski finančni minister stavil je Budimpešti deset milijonov glđ. na razpolago, da odpmore momentanni zadregi občine.

Splet 21. Minolo noč bilo je tu občutiti dva močna, dolgotrajna podzemska sunka. Ljudstvo je prestrašeno bežalo iz hš, Škode je malo. Sunki se ponavljajo.

Peterburg 20. „Grazdaniu“ poroča, da pride v kratkem večje število kitajskih častnikov v Peterburg, da se seznanijo z uredbo ruske vojniške službe.

Dunajska borza 20. septembra 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.5	100.55
„ „ „ v srebru	101.05	100.95
Avstrijska renta v slatu	121.75	121.75
„ „ „ v kronah	101	100.50
Kreditno akcije	403.30	402.25
London 10 Lst.	121.30	120.45
Napoleoni	9.55 1/2	9.55
20 mark	11.77	11.77
100 italj. lir	45.35	45.35

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Konec prejšnjega tedna prodal je mlín Walz okolo tisoč vreč svoje številke 7 po f. 7.50. Sedanji teden bil je mlačnejši od prejšnjega; največ kupčije bilo je še iz druge roke, posebno kar se dostaje Economove št. 6. To številko prodajali so po f. 10 do 10.20, kakor je bilo kupljenega že več ali manj blaga — Kupci kažejo dobro voljo, toda ponudbe niso v soglasju s povpraševanji.

Otrobi. Toliko tu, kolikor na Ogerskem je ta izdelek stalen ter se je podrazil za kakih 20 nvč. Mlín v Os-ku prodal je nekoliko vagonov svojega izdelka po f. 4.40 loko železnica v Trstu. — Ostale marke so nespremenjene, torej v istem položaju kakor je omenjen v poslednjem poročilu.

Drobni otrobi. Položaj nespremenjen, glej poslednje poročilo.

Goved. Od 12. do 18. t. meseca prodalo se je v Trstu 209 volov in 21 krav klavne živine in sicer 16 volov iz Kranjske, 28 iz Hrvatske, 100 iz Bosne, 61 iz Dalmacije, — iz Ogerske, 4 iz Istre, in — domači. Plavečali so se: voli iz Kranjske po f. 41.— do 45.—; voli iz Hrvatske po f. 41.— do 41.50; iz Bosne po f. 43.— do 43.50; iz Dalmacije po f. 42.— do 43.—, iz Ogerske po f. — do —, iz Istre po f. 44.— do 45.— in domači po f. — do —; domače krave po f. 42.— do 43.— krave iz Italije po f. — do — in krave iz Kranjske po f. — do — kvintal mrtve vage.

Seni in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.70, II vr. po f. 2.55 slama I. vr. po f. 3.20 in II vr. po f. 2.70 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 88 do 90 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 86 do 88 nvč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po 98 nvč. do f. 1.—, in v partijah od 30 do 50 kg. po 96 nvč. do 98 nvč. kilogram. Tolmnsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.02 do f. 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.90 do 3.20 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do f. 1.30 komad; piščeta po f. —.80 do f. 1.50 par.

Krompir. navadni, na debelo po f. 2.50 do 3.50 kvintal. „R. M.“

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sv. Petru, pripravajo svoje zaloge v Trstu: Via Poudares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazza Cordatuzzi 2, z uходом tudi v ulici Torrente po najnižjih cenah. Ogje I. kakovosti karbonina, kok, drva na metro itd. Naróbe se spremljejo tudi z dopisnico.

Hiša na prodaj

na Proseku št. 124, več se poizve ravno tam.

Josip Vodopivec, posredovalec-Slovenec v Trstu via Sette Fontane št. 15. Preskrbuje denar na posodo proti vknjižbi na zemljišča, na potem posreduje pri prodajah in kupovanjih posestev, zemljiš, hiš prodajalnic, gostilnic itd. itd. Provizija po dogovoru. Pogovori v stanovanji, in od 9—10 ure v kavarni „Commercio“ Pi-ma pošiljajo naj se v stanovanje.

Poštni opravitelj

(Ekspeditor)

zmožen slovenskega, nemškega italijanskega jezika želi nastopiti kako mesto kot opravitelj. Oglasi uredništvu lista.

Znana domača gostilna „AL CASTELLO DI DORNBERG“ v TRSTU, v ulici Farneto št. 11

v kateri se točijo le pristna vipavska vina in sveže pivo, pripravljeno na st. občinstvu v mesta in z dežele.

Sladki riesling po 52 novč.; belo in črno vino, liter po 40 novč. Prvo po 32 novč.; v steklenicah po 20 novč. Vino na dom od 5 litrov in več po 4 nč. ceneje. Kuhinja je preskrbljena s tečnimi jedili. Cene so primerno nizke. Fran Rjavec.

